

Підсумувавши вище сказане, слід зазначити, що конкурентоспроможність підприємства є основою забезпечення економічної безпеки і є запорукою її міцного формування, що дозволяє підприємству утримувати стійкі позиції на ринку. Також слід розуміти, що забезпечення економічної безпеки залежить від забезпечення кожної зі складових, основною з яких є фінансова. Не менш важливим є той факт, що найповніше проблема взаємозв'язку зазначених понять розкривається через використання сучасних методів управління, а саме процесного підходу на підприємстві. Та, незважаючи на це, нерозкритим залишається питання оцінки рівня економічної безпеки підприємства в контексті його конкурентоспроможності, яке буде направлено на подальший розгляд і дослідження.

Перелік використаних джерел:

1.Кобилатова М.Ф. Регіональні пріоритети підвищення економічної безпеки в умовах глобалізації: дис.канд.економ.наук: 08.00.05/ Кобилатова Марина Федорівна.– Ставрополь.– 2013.–205с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 р. № 1001. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF>

3. Судакова О. І. Формування системи управління економічною безпекою підприємництва / О. І. Судакова // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – в 9-ох т. – Том VIII. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2012. – Вип. 231. – С. 1652-1661.

4. Оцінювання конкурентоспроможності регіонів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.competitiveukraine.org/upload/reports/rozdil5_ukr.pdf

5. Мунтіян В. І. Економічна безпека України. / В. І. Мунтіян – К., 1999. – 462 с.

УДК 631.15

Домбровська Олена

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
м. Харків, Україна

Погойда Владислав

старший викладач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
м. Харків, Україна

Olena Dombrovska

PhD (Economics), Docent

Associate Professor at the Department of Land Resources Management and Cadastre
Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev
Kharkiv, Ukraine

Vladislav Pogoida

Senior Lecturer at the Department of Land Resources Management and Cadastre
Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev
Kharkiv, Ukraine

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІСТ МАЙБУТНЬОГО В УКРАЇНІ TENDENCIES FOR THE DEVELOPMENT OF TOWN CITY IN UKRAINE

Протягом останніх 35 років під егідою ООН відбулася низка конференцій та самітів, присвячених глобальним проблемам суспільства. Результатом роботи конференцій та самітів

ООН стали рекомендації для країн світу, які отримали практичне втілення в Декларації тисячоліття та інших документах. Ціла низка міжнародних організацій постійно досліджує глобальні проблеми суспільства і оцінює силу їх впливу і вірогідність настання. Глобалізація відводить регіонам якісно нову роль в економіці, висуваючи перед ними нові завдання щодо утримання якомога вищих показників конкурентоспроможності на національному і міжнародному рівнях.

Сучасні міста виступають як двигуни економічного зростання, мають переваги у регіональних і національних економіках. Вони здатні виконувати різні функції, бо мають кращі, порівняно з сільськими поселеннями, інфраструктуру та можливості надання якісних послуг та пов'язаних з ними творчих і високотехнологічних процесів виробництва. Сьогодні місто – це високошвидкісний комунікаційний вузол із потужною інфраструктурою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Завдяки усім цим факторам останнім часом стало соціально-економічне зростання на чолі з містами було визначено пріоритетним у національних політиках багатьох країн.

Протягом останніх десятиліть взаємопов'язані аспекти міського розвитку почали розглядатися під загальним поняттям «розумні» сталі міста (Smart Sustainable Cities). Урбанізація, поширення екологічної обізнаності та занепокоєння станом навколишнього середовища, швидкий технологічний та інноваційний розвиток – разом визначили нагальну потребу переосмислення того, як потрібно управляти «розумними» сталими містами [1, с. 26].

За своїм змістом, «розумне» місто є злагодженою системою технологій та інновацій, які використовуються для взаємодії з державними органами та отримання адміністративних послуг, у транспортній мережі та дорожньому русі, енергетиці та водопостачанні, охороні здоров'я, житлі. Спільна мета будь-якого «розумного» міста – приносити користь його жителям, забезпечувати енергоефективність та економічність.

В Європейському Союзі місто вважається драйвером розумного (розвиток економіки, заснованої на знаннях та інноваціях), сталого (сприяння більш ефективному використанню ресурсів, екологічно чистій і конкурентоспроможній економіці) та інклюзивного (сприяння високому рівню зайнятості, що забезпечує економічну, соціальну та територіальну згуртованість) розвитку. Завдяки високій щільності населення в містах зосереджено значний потенціал креативності та інновацій, енергозбереження, екологічності, соціокультурного різноманіття [2, с. 25]. Європейське місто майбутнього об'єднує три ключові концепції: «розумного міста» (smart city) – низьковуглецеві і безвідходні міста з розумними інформаційними потоками; «зеленого міста» (green city) – екологічно чисті, кліматично пружні й компактні міста; «інклюзивного міста» (inclusive city) – підтримка фізичної та економічної регенерації населення міста для подолання бідності й побудови справедливого суспільства. Наразі домінуючою є концепція «розумного міста», тоді як інші вважаються складовими першої. Прикладами міст, де реалізуються технології Smart Sustainable Cities є Сингапур, Лондон, Сеул, Берлін, Токіо. В цих містах технології стали невід'ємною частиною міського життя.

Дослідники з Juniper Research, британської аналітичної компанії, підраховали: справді «розумне» місто має потенціал повернути кожній людині 125 годин щорічно. Аналітики пояснюють, що досягти цього можна шляхом впровадження інтернет технологій та пов'язаних послуг у чотирьох ключових сферах: транспорт, охорона здоров'я, громадська безпека й отримання державних послуг. Майже три доби (70 годин) людина втрачає щорічно під час використання транспорту. Проте «розумна» система, яка включає і систему паркування, і мобільний зв'язок, і відкриту базу даних щодо заторів або коротких шляхів з пункту А до пункту Б, дозволяє зберегти 60 годин [3].

Україна не стала винятком у глобальному прагненні стати частиною «смарт-світу». «Розумними» містами прагнуть стати Львів, Дніпро, Харків, Одеса, Київ.

Харків – сучасний промисловий, науковий, освітній, торговий, туристичний, культурний центр східної України та транспортно-логістичний вузол Північно-Східної

Європи. Місто займає зручне транспортногеографічне положення на перетині міжнародних шляхів «північ-південь» і «захід-схід». Розвиненість дорожньо-транспортної інфраструктури і близькість меж індустріально-розвинених регіонів України визначають економічну і логістичну привабливість міста. Помірна відстань (900–1200 км) до західних кордонів України (Польща, Угорщина) сприяє розвитку торгово-транспортних зв'язків з європейськими країнами.

У місті Харків до основних елементів концепції «розумне місто» можна віднести: геоінформаційна система управління міським господарством; інтерактивні карти (можна знайти всі дані про комунальне майно, генеральні плани міст, правила забудови, правила розвитку територій, інформацію про земельні ресурси, плани комунікацій, вартість земельних ділянок); єдина мапа звернень громадян онлайн, де доступні дані про звернення громадян, ремонти, аварії; карта рекламних конструкцій з можливістю замовити оренду онлайн; мобільний додаток «Активний харків'янин» для проведення онлайн голосування з різних питань життя міста: розвитку інфраструктури, озеленення, парковок та ін.

Подальша реалізація Стратегії розвитку «розумного» міста Харкова повинна здійснюватися через державні і міські цільові програми у багатьох секторах управління містом: це і транспорт, і енергетика, і охорона здоров'я, і будівництво, і суспільне життя.

Незважаючи на підтримку з боку місцевої влади й різноманітних організацій, очевидно, що українські міста лише на старті свого марафону до статусу «розумне місто». Такі перешкоди як час, фінанси, спеціалісти уповільнюють цей процес. Якщо в розпорядженні буде достатнє фінансування, сприятливий інвестиційний клімат та, що дуже важливо, високий професіоналізм співробітників, які займаються смарт-рішеннями, то така комплексна взаємодія елементів розвитку міста забезпечить ефективність впровадження концепції «розумне місто». Тим не менш, уже сьогодні в Україні відбуваються зміни і запозичується інноваційний досвід.

Перелік використаних джерел:

1. Корепанов О.С. Методологічні засади статистичного забезпечення управління розвитком «розумних» сталих міст в Україні [Текст]: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.10 / О. С. Корепанов; Держ. служба статистики України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. - Київ, 2018.- 638 с.

2. Стратегія розвитку міста Харкова до 2020 року. URL: <https://www.city.kharkov.ua/assets/files/docs/zakon/strategy2411.pdf>.

3. Третяк Я. Галузі майбутнього: «розумні» міста та будинки. URL: <https://mind.ua/publications/20188390-galuzi-majbutnogo-rozumni-mista-ta-budinki>.

4. Платформа розвитку міст. Smart-інновації українських міст. URL: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-pryklady/34>.